

เอกสารข่าว

คณะกรรมการการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ฉบับที่ ๑๘/๒๕๖๔ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๔ โดยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings) โดยมีนายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ ประธาน คณะกรรมการการ เป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. และเพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และเป็นการติดตามกระบวนการปฏิรูปสังคมด้านกฎหมาย จึงได้เชิญผู้แทนจากกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม มาให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมคณะกรรมการ

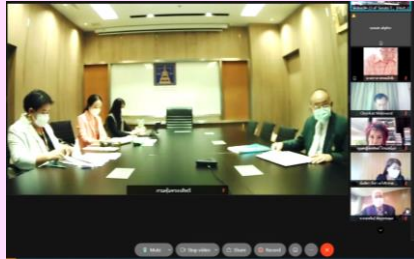
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ให้ข้อมูลว่า

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. เป็นการตราขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำความทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และไม่อาจกระทำได้ ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณี ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และ ๒) อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบด้วย

- กำหนดบทนิยามที่เกี่ยวข้องและมาตรการรักษาการ เช่น นิยามคำว่า “ผู้ได้รับความเสียหาย” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นต้น
- หมวด ๑ บททั่วไป ซึ่งกำหนดความผิดฐานกระทำความทรมานและความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยมีให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง สำหรับความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายให้ดำเนินการสืบสวนจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกกระทำให้

สูญหายหรือนำเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และให้สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายที่สามารถดำเนินการฟ้องร้องคดีได้

- หมวด ๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามและการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมทั้งหน้าที่และอำนาจ เพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการป้องกัน และปราบปรามการทรมานหรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย และกำหนดมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย รวมทั้งกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าว
- หมวด ๓ การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
- หมวด ๔ การดำเนินคดี โดยกำหนดให้การดำเนินคดีความผิดฐานกระทำความทรมาน และความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายเป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และให้ศาลอาญาภาคีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดี
- หมวด ๕ บทกำหนดโทษ โดยกำหนดโทษทางอาญา

คณะกรรมการสิทธิการได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. สักส่วนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ควรกำหนดสัดส่วนผู้แทนจากภาคประชาสังคมและภาคประชาชน และสัดส่วนผู้แทนจากภาครัฐ ให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งการสรรหาผู้แทนจากภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ควรให้ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนมีการสรรหากันเอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจและเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินการตามกฎหมายฉบับดังกล่าว

๒. ควรกำหนดให้มีระบบการตรวจสอบการดำเนินงานของภาคราชการ และเพิ่มหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย เช่น การรับเรื่องร้องทุกข์ของผู้เสียหาย การตรวจสอบการกระทำทรมานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

๓. ควรมีมาตรการและกระบวนการที่ค้ำประกันถึงวิธีการชดเชย และการประเมินมูลค่าความเสียหายเป็นการเฉพาะให้แก่ทายาท ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของผู้เสียหายที่ถูกกระทำทรมานหรือกระทำให้สูญหาย โดยอาจจะกำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะหรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้มีการชดเชยเยียวยาแก่บุคคลที่ได้รับ ความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๔. ควรกำหนดให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระเข้าไปมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบวัตถุ พยานหลักฐาน ซึ่งการตรวจพิสูจน์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินคดี และเพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายได้รับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีและความยุติธรรมที่เพิ่มขึ้น

